

עשרה בטבת שחל להיות בערב שבת

1. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף מא עמוד ב

דרש מר זוטרא משמיה דרב הונא: הלכה, מתענין ומשלימין. הדרן עלך בכל מערבין.

2. תוספות מסכת עירובין דף מא עמוד ב

והלכתא מתענה ומשלים - פירוש אם ירצה להשלים דשרי להשלים דבעיא הוא אי שרי להשלים אי לא [ומורי אמר לי בשם ה"ר ידידיה דאפילו ר' יוסי ל"פ אלא דיכול להשלים מיהו גם ר' יוסי מודה אי אינו רוצה להשלים הרשות בידו ור' יהודה אמר אסור להשלים ואין נ"ל מדקאמר ר' יוסי אי אתה מודה לי בט' באב שחל להיות באחד בשבת שהוא מתחיל מבע"י והתם ע"כ דחייב קאמר דומיא דהכי ע"ש דחייב להשלים קאמר] [רש"ל בשם תוס' שאנ"ץ].

3. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רמט

סעיף ד

(ד') (ז') אם קבל עליו להתענות בע"ש, (יט) צריך להתענות (ד) ו' <עד צאת הכוכבים, * (כ) <ב> אם לא שפירש בשעת קבלת התענית עד שישלים הצבור תפלתן. הגה: * (כא) <ג> ה' ז' <וי"א דלא ישלים, אלא מיד ח שיוצאים מבית הכנסת, יאכל (טור ומרדכי ס"פ בכל מערבין בשם הר"מ והגהות מיימוני פ' א' מהלכות תענית). לכן (כב) בתענית יחיד לא ישלים, וטוב לפרש כן בשעת קבלת התענית; ז' > ובתענית צבור ישלים, {ד} והכי נהוג (מהרי"ל). ו' > (ח') ואם הוא [ח] תענית חלום, צריך להתענות (כג) עד צאת הכוכבים.

4. משנה ברורה סימן רמט

(כא) וי"א דלא וכו' - האי י"א ס"ל [כד] דבין בתענית יחיד ובין בת"צ כגון עשרה בטבת שחל בע"ש לא יתענה רק עד שיצא מבהכ"נ דאז כבר קבלו שבת בתפלה שמתפללים [כה] מפלג המנחה ואילך [הוא מי"א שעות חסר רביע ואילך והשעות הן זמניות ועיין לקמן סימן רס"א] ומקרי עי"ז השלמת התענית מה שמתענה עד אחר קבלת שבת וה"ה בעי"ז ט עד אחר קבלת יום טוב [ובחול גם לי"א לא מקרי השלמת התענית עד צאת הכוכבים] ומכריע הרמ"א דבתענית יחיד דהיינו שיחיד גזר על עצמו תענית לסמוך על הי"א דלא ישלים ומ"מ לכתחלה טוב יותר שיפרש כן בשעת קבלת התענית ובדיעבד אין זה לעיכובא ובת"צ חמירא מזה וצריך להשלים כדין [כז] ואפילו תנאי לא מהני דלאו בדידיה תליא מילתא [כז] וצבור שגזרו על עצמן תענית מחדש בשביל איזה ענין לא חמירא כ"כ ומהני תנאי:

5. תלמוד בבלי מסכת תענית דף יב עמוד ב

ואמר רבה בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: יפה תענית לחלום כאש לנעורת. (אמר) + מסורת הש"ס: ואמר + רב חסדא: ובו ביום. ואמר רב יוסף: ואפילו בשבת. מאי תקנתיה? - ליתיב תעניתא לתעניתא.